

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁSTĽ STRANÁCH.

Predplatná cena:
 Na celý rok ... 4 koruny — hal.
 Na pol roka ... 2 " — "
 Na štvrt' roka ... 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
 Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
 Majiteľ' a vydavateľ':
 JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľ'stvo:
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 Sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Povinnosti gazdovského ľudu.

V dnešných ťažkých dňoch má každý viac povinností, ako v inom čase. A plnenie týchto povinností je vážnejšie, musí byť punktovnejšie a svedomitejšie, ako inokedy. Náš gazdovský ľud ešte snáď nikdy nemal také ťažké úlohy, ako dnes. Jeho úlohou je zabezpečiť budúcoročnú úrodu, budúcoročné živobytie krajiny. A toto má vykonať za zmenených pomerov a okolností.

Menej je zápraže, menej je mužských robotníkov, bo ktorý mužský bol súci na bojište, ten tam koná svoju vlasteneckú povinnosť. Gazdovské práce musia si podeliť a vykonať tí, ktorí ešte doma zostali. Ale neobrobený nech nezostane ani kúsok pozemku.

Družstvo uhorských gazdov vydá najbližšie ohlas ku roľníckemu ľudu. Vyzve každého, ktorý sa roľníckej práci rozumie a ňou sa zaoberá, aby dľa najlepšej možnosti prispieval pomocou pri jasenných poľných prácach. Roľnícky ľud vzájomne sa musí podporiť, pomôcť musí tým, ktorí sú na pomoc utisknutí.

Jestli niektorý majiteľ bárs z jakej príčiny nemôže obrobiť svoj pozemok, nech sa obecné predstavenstvo postará o to, aby ani kus pozemku nezostal ležať úhorom. Bo úhorom ležiaci, úrodu nesľubujúci pozemok je taký, ako pokazené delo, ako dolámaná puška, ako zákopa, ktorú sme následkom tlaku nepriateľa museli opustiť. Pokazené delo, dolámaná puška a dorúcaná zákopa neposlúžia viac vojakom na bojišti; práve tak úhorom ležiaci pozemok nepripieva národohospodárskym cieľom a záujmom.

Minulej jasene a minulej jary nenastaly pri poľných prácach neprijemné zmätky. Roľnícky ľud napnul svoje sily. Mužských robotníkov nahradily ženy a mládež obojeho pohlavia. A naši hrdinovia na bojišti nemali príčiny ponosovať sa na tých, ktorí doma zostali, že sa nestarali dostatočne o ich zaopatrenie. Milostivý Boh žehnal prácu gazdovského ľudu, úroda sa vydarila, ba následkom pracovitosti roľníckeho obecnstva urodilo sa viac, ako inokedy. V mnohých kvetných záhradách prestaly pestovať kvety a zasadili strukoviny a zeleniny. To vyzvanie, aby žiadon pozemok nezostal ležať úhorom, malo prajný účinok. Každý kus obrobenej pôdy priniesol úrodu. A bárs medzi časom mužských robotníkov zas značne ubudlo, bárs ani počasie nebolo prajné, poľné práce byly na čas vykonané. Bo stal do práce každý, kto len pracovať vie.

Poznáme tie veľké ťažkosti, s ktorými roľnícky ľud teraz musí zápasíť. Zvlášte nedostatok potrebnej zápraže spôsobí našim gazdom veľkú starosť. Ale aj tieto ťažkosti možno premôcť.

Naši hrdinovia boli vstave odolat' ohromnej presile Rusov, boli vstave vyhnať nepriateľa z dolín karpátskych, boli vstave zpät zaujať haličské územie, ba zaujali aj veľké priestory na ruskom území. Hrdinskosť, silná vôľa a odhodlanosť našich víťazov robila divy. Nasledujme ich príklad. Keď jedna stotina nebola dostatočná zaujať niektorú nepriateľskú posíciu, prišli jej na pomoc dve aj tri stotiny a nepriateľ musel ustúpiť. Aj gazdovský ľud v boji o živobytie musí sa vzájomne podporovať. Musí si vzájomne pomáhať pri poľnej práci.

Ministerstvo orby ešte minulého roku vydalo nariadenie o konaní poľnej práce. Vtedy zostavené boli po okresoch výbory, ktorých úlohou bolo starať sa, aby poľné práce bez prekážky vybavené boli. Túto úlohu majú konať aj teraz a to tým punktovejšie a prísnejšie, bo sa robotnícke pomery od tých čias ešte zhoršili. Zasadou nech je, aby žiaden pozemok nezostal na podzim neobrobený.

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Talianom.

Taliani bez zdaru pokračujú v útokoch.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 28. októbra.

Na fronte Isonzo palba nepriateľského delostrelectva včera znovu bola živšia.

Talianka III. armáda svoje útoky proti doberdovskej planine posiaľ neobnovila, kdežto na severe ku nej sa pripojujúca II. armáda vo viac pádoch pokračovala v marnom napínaní svojich síl proti našim silným posíciám a rozprestrela ho aj na kotlinu Flitscha. Krem toho jedna ďalšia armáda útočila na front Dolomitov a jedna na južné Tyrolsko. Na odseku Rivy sú úvodné boje. Na planine Lafraon nepriateľ so zákopami napreduje. Jedon útok proti našej posícii od ochranného diela Luseru na sever v palbe nášho delostrelectva sa zmaril. Pred Col di Lana včera popoludní šesť talianskych útokov sa rozpadlo. Podobne sa zmarily menšie útoky nepriateľa proti Pre Sassi, posícii Fanes a severnému východu údolia Travenanzes. Okolo Flitscha obranné čaty na západnom úbočí Javorčeka krvave odrazily jedon útok. Proti našim čiarom od Mrzli Vrchu na juhovýchod a Dolje znova veľká válečná sila tiahla napred. *Lahko sme ju odrazili.* Len v časte jednotlivých zákop vedie sa ešte boj. Aj jedon útok nepriateľa, urobený večer proti územiu od Sela na sever, *sa rozpadol.* Od Canala na sever zmarili sme pokusy Talianov o prejdienie. Gorické predmostie znova stálo pod ťažkou palbou. Jedon osihotený útok nepriateľa proti Monte Sabotino úplne sa zmaril. Viac talianskych bataillonov, ktoré postupovali proti odseku územia od Monte San Michele na sever, prinútené boli v palbe nášho delostrelectva a strojových pusiek späť utiecť do svojich úkrytov.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Všetky útoky nepriateľa krvave sme odrazili.

Úplné fiasko Talianov.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa, vydaná 29. októbra.

II. a III. talianska armáda včera znova s celou silou začaly všeobecný útok. S tým začala sa bitka na

celom fronte Primoria. Pred útokami pechoty boli prípravy delostrelectva, ktoré vo viacej odsekoch dunelo, ako bunovanie a zvlášte proti gorickému predmostiu dosiahlo posiaľ nikdy nezkúsenej vzteklosti. Avšak ani táto delostrelecká palba, ani po nej nasledujúce prudké útoky neboly vstave poklätif naše čaty. Na celom fronte opätne krvave odrazily nepriateľa a bez výnimky podržaly zcela dostrielané ich posície. Akonáhle nepriateľ tu i tam vrazil do daktorej zákopy, hneď sme ho zahnali protiútokom. Po ťažkom dni, ktorý *skončil sa s úplným fiaskom Talianov,* nasledovala tichšia noc.

Útočiaca činnosť nepriateľa nepopustila ani na fronte Dolomitov. Tu nepriateľ najvzteklejšie napínanie síl obracia proti Col di Lana, pred ktorým zmarilo sa natoľko jeho útokov a len včera rozpadly sa mu dva útoky.

Jedon taliansky letúň bomby hodil na kaštieľ Miramare.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Všetky útoky Talianov zmarené. — Nepriateľ už aj rezervy vrhol do boja.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 30. októbra.

Na fronte Isonzo včerajší deň, na odseku od gorického predmostia severne, nápadne ticho uplynul. Len obrancovia tolmeinskeho predmostia museli ešte odraziť silnejšie útoky. Pred Gorickou palba nepriateľského delostrelectva najsilnejšia bola vo večerných hodinách. Útoky nepriateľa proti Monte Sabotino a našim posíciám, ležiacim západne od Teumo, odrazili sme po prudkom boji z blízka. Na výšine Podgora všetky zákopy podobne ostaly v rukách obrancov,

Posiaľ zpiatky zadržané čiastky III. talianskej armády už tiež stoja v boji na doberdovskej planine, toto ale v ničom nemôže zmeniť polozenie. Kde útoky nepriateľa nezmarila ešte palba nášho delostrelectva, tam rozpadly sa na skalopevnom odpore nasej pechoty. Na fronte Dolomitov nepriateľ desaťnásobnou silou zaujal našu na Col di Lama do predku potisknutú posíciu. Na území Tonale útoky nepriateľa *krvave sme odbili.*

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Odrazené talianske útoky.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa, vydaná 31. októbra.

Taliani aj včera opakovali ich útoky proti tým bodom gorického a tolmeinskeho predmostia, ktoré aj posiaľ stredišťom byly najkrutejších bojov, a útočili aj proti viacej bodom doberdovského Karstu. Následkom toho vyvinuly sa rozhorčené boje z blízka, ktoré na viacej bodoch aj cez noc trvaly, všade ale *s tým byly zakončené, že naše čaty pevne ostaly v ich posíciách.* Na tonalskom odseku tyrolského frontu *útoky nepriateľa*

znova krvave sme odbili. Pred našimi opevneniami na Col di Lana panuje ticho. Ako všade, tak aj tu v našej moci nachodja sa hlavné válečné posície.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Zvíťazili sme v dvojtýždňovej bitke pri Isonze. Ztrata Talianov 150.000 ľudí.

Úradná zpráva z taliansk. bojišťa, vydaná 1. novembra.

Proti našemu primorskému frontu 18. oktobra započatá a 28. oktobra čerstvými pomocnými čatami obnovená ofenzíva Talianov už slabne. Včera nepriateľ proti severnému kraju doberdovskej planiny väčšími, na iných miestach ale darmo útočil slabšími silami, útočenie jeho ale už neboly všestranné.

Po znova vypuknutej bitke, talianskym hlavným veliteľstvom s veľkým hlasom predpovedaná na hlavnom fronte aspoň 21 divíziami pechoty pokúsená ofenzíva zlomila sa na nezkladnej hrdinkosti našich, v povedomí istého víťazstva bojujúcich čiat. *Dvojtýždňová bitka pri Isonzo skončila sa s víťazstvom našich zbraní.* Válečná čiara naša vôbec je nezmenená. Podobne pevne v rukách svojich držia aj obranci Tyrolska a Korutánska od vypuknutia vojny zaujaté ich posície. Tymi úspechami zbranná moc naša znova dokázala, jak marné a bezzákladné byly nekďajšieho spojenca nášeho nároky na podaktoré pohraničné územia, ktoré zadovážiť si mienil zákerníckym útokom od chrbta.

V bojoch svedených v druhej polovici mesiaca oktobra, nepriateľ utratil aspoň 150.000 ľudí.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Novšia ťažká porážka Talianov pri Gorici.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa, vydaná 2. novembra.

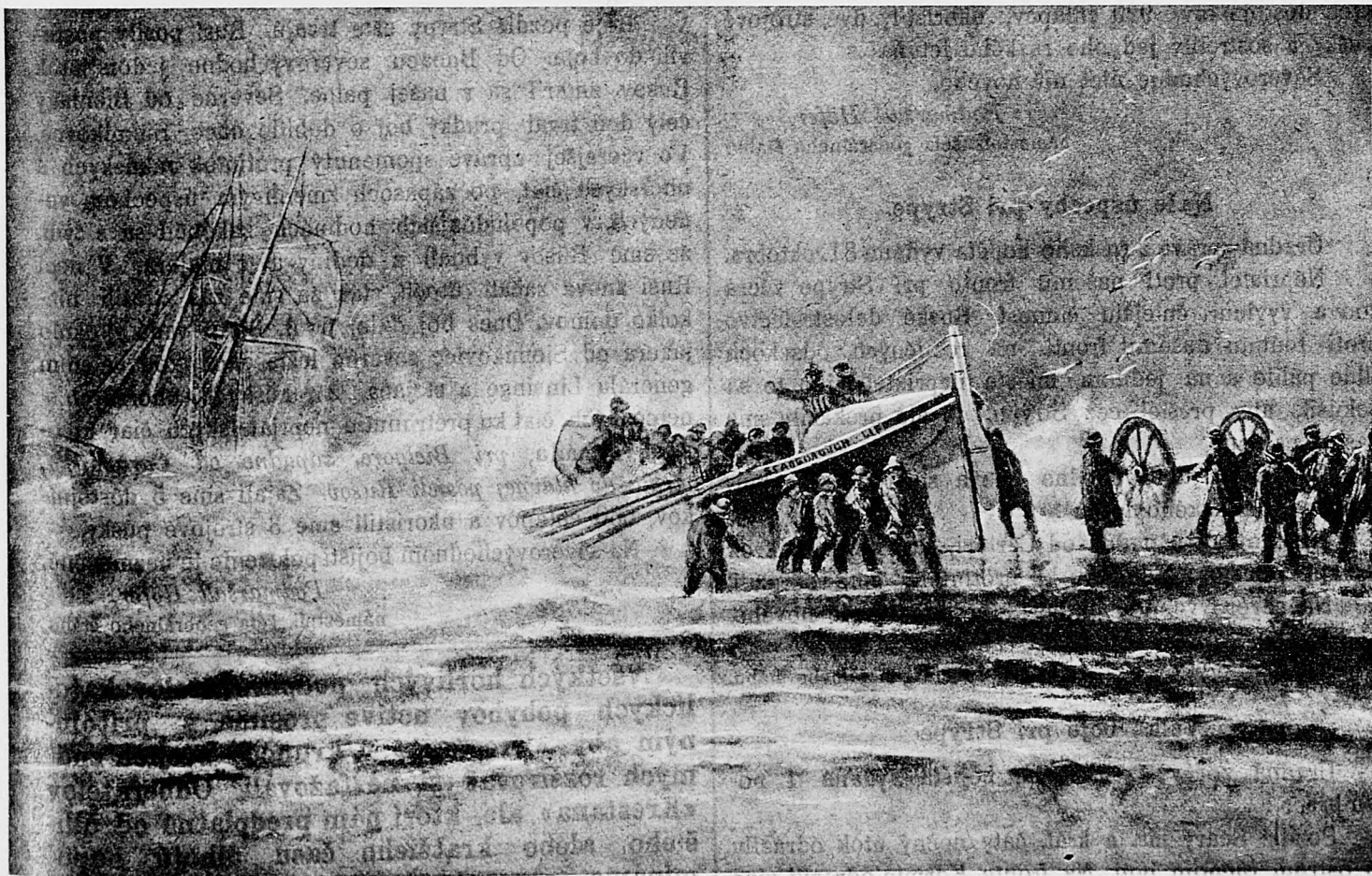
Na gorickom odseku včera znova byly rozhorčené boje, v ktorých z talianskej stránky súčasnilo sa viacej divízií z tyrolského a korutánskeho frontu ta komandovaných. Nepriateľ do boja postaviac tieto posily, pri Gorici za každú cenu preraziť chce náš front. Včerajšie útoky namerané byly proti gorickému predmestiu a proti územia okolo Plavy a na oboch stranách Monte San Michele ležiacemu. Talianov, ktorí utrpeli hrozné, ich všetky doterajšie prevyšujúce ztraty, zahnali sme zpiatky. Na výšine Podgora o niektoré čiastky zákop boja ešte trvá.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Taliani jednotajne napádajú Goricu. — Viacej talianskych plukov utratilo polovicu mužstva.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa, vydaná 3. novembra.

Taliani nepretržene pokračujú v napínaní ich síl proti Gorici. Na fronte Plava, záverečne po severný

Ochrana života z lode torpedom ponorenej.

odsek doberdovskej výšiny, včera znova útočila veľká nepriateľská sila. *Talianov sme všade zahnali. V týchto bojoch viacej talianskych plukov utratilo polovicu ich mužstva.* Z jednej vzducholode dnes popolnoci viacej bomb hodili na mesto Goricu. Na juhozápadnej čiasťke frontu nebolo zvláštnej udalosti.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Vojna proti Rusom.

Úspechy spojeneckých vojsk.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 28. októbra. Pri Čartorijsku bojujúce spojenecké čaty včera útokom dobily dedinu Rudka.

Na severovýchode niet nič nového.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 29. októbra. Novšej udalosti sa nestalo.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Napredovanie pri Strype.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 30. októbra. Západne od Čartorijska bojujúce rakúske, uhorské a nemecké čaty pokračujú v ich útokoch, celý rad bránených obcí vytrhly z rúk nepriateľa, zajaly 18 ruských dôstojníkov, 929 chlapov, ukoristily dve strojové pušky a sostrelily jedného ruského letúňa.

Severovýchodne niet nič nového.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Naše úspechy pri Strype.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 31. októbra. Nepriateľ proti našemu frontu pri Strype včera znova vyvinul čulejšiu činnosť. Ruské delostrelectvo proti tomuto našemu frontu na rozličných odsekoch silne páliło a na jednom mieste nepriateľ aj o to sa pokúsil, aby prešiel cez Strypu, to ale prekazili sme našou palbou.

Od Lucka juhovýchodne znova sostrelili sme jedného nepriateľského letúňa.

Naše útoky západne od Čartorijska z kroka na krok získajú priestor. Silné ruské protiútoky sme odrazili.

Na severovýchode okrem tohoto neni nič nového.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Veľké boje pri Strype.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 1. novembra.

Pozdĺž Sčary cis. a kráľ. čaty nočný útok odrazily po ostróm ručnom boji. Na fronte Kormin odrazili viac nočných útokov. Pozdĺž Strypy, severne od Bienieavy,

po jednom odrazenom útoku znova vyvinuly sa veľmi ostré bitky.

Na severovýchodnom fronte cis. a kráľ. hlavnému veliteľstvu podriadené armády v mesiaci októbri zajaly 142 dôstojníkov, 26.000 obecných vojakov a ukoristily 44 strojových pušiek, jeden kanón, tri lietacie stroje a mnoho iného válečného vstrojenia.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Zápasy pri Strype. — 2000 zajatcov.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 2. novembra.

Na bojišti pri Strype aj včera cez celý deň trvaly zápasy. Nepriateľ útočil s veľkou presilou a pri Blienáčve husto postavenými útočiacimi stĺpmi vtrhol do našich posícií, naše rezervy ale zpät ho zahnavy rýchlym útokom, z ktorej príležitosti nepriateľ v rozhorčených pouličných bojoch utrpel hrozné ztraty. *Tu sme zajali 2000 Rusov.* Pri dolnom toku Styru ďalej zpät sme odtiskli. S upotrebením veľkej zásoby munície prevedený ruský protiútok *úplne sa zmaril.*

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Pri Stryne vtrhli sme do hlavných ruských posícií.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 3. novembra.

Boje pozdĺž Strypy ešte trvajú. Rusi posily postavili do boja. Od Bucacu severovýchodne jedon útok Rusov zmaril sa v našej palbe. Severne od Bieniavy celý deň trval prudký boj o dobitie obce Siemikovce. Vo včerajšej zpráve spomenutý protiútok rakúskych a uhorských čiat, po zápasoch zmenlivým úspechom vedených, v popoludňajších hodinách zakončil sa s tým, že sme Rusov vyhnali z dediny a z majera. V noci Rusi znova začali útočiť, tak že sme zas ztratili niekoľko domov. Dnes boj ďalej trval. Bitku vedú aj okolo jazera od Siemikoviec severne ležiaceho. Pod velením generála Linsingena stojaca, z rakúskych, uhorských a nemeckých čiat ku pretrhnutiu nepriateľských čiar utvorená armáda, *pri Bielgore, západne od Čartorijska, vtrhla do hlavnej posícií Rusov.* Zajali sme 5 dôstojníkov, 660 chlapov a ukoristili sme 3 strojové pušky.

Na severovýchodnom bojišti polozenie je nezmenené.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Všetkých horlivých podporovateľov katolíckych pohybov uctive prosíme s prítomným aby «Kresťana» v kruhoch svojich známych rozširovať si nezťažovali. Odberateľov «Kresťana» ale, ktorí nám predplatné od dlšieho alebo kratšieho času dlhujú, napomínáme, aby nám podlžnosť svoju bez meškania zaplatili.

Nemecko-ruská vojna.

O udalostach ruského východného a juhovýchodného bojišťa hlavný válečný stán nemecký vydal nasledovné úradné zprávy:

Z východného bojišťa.

28. októbra. **Armády maršalla Hindenburga:** Od obce Garbunovka na severovýchod náš novozískaný priestor voči ruským útokom *sme podržali*. Cintorin v Sasalje je znova náš, 2 dôstojníkov a 450 mužov sme zajali. Od Garbunovky južne pre našu delostreleckú palbu jeden nepriateľský útok nemohol sa vyvinúť.

Armády maršalla bavorského kniežata Leopolda: Od Čartorijska na západ *zaujali sme dedinu Rudka*.

Úradná zpráva, vydaná 29. októbra.

Položenie všade je nezmenené.

30. októbra. **Armády maršalla Hindenburga:** Severovýchodne od Mitavy naše sily, ktoré pri Plankane na severný breh Missavy do predku sme potiskli, odrazily dva silné nové útoky a pred ďalším útokom utiahly sa do hlavnej posície, zaujatej na južnom brehu.

Armády maršalla bavorského kniežata Leopolda: Západne od Čartorijska od nepriateľa zaujali sme komarowskú posíciu a samú obec Komarow. Jedon nočný protiútok Rusov bol bezvýsledný. Obce Kamienucha, Huta-Lisowska a Biogrów zaujali sme útokom. Zajali sme 18 dôstojníkov a 939 ruských vojakov a ukoristili sme 2 strojové pušky. Pri Kukline sostrelili sme jeden ruský válečný lietací stroj.

31. októbra. **Armády maršalla Hindenburga:** Koncentrovaná naša palba ku tomu prinútila Rusov, aby obec Plakamen na severnom brehu Missavy znova vyprázdnil.

Armády maršalla bavorského kniežata Leopolda: Položenie je nezmenené.

Armády generála Linsingena: Od Čartorijska východne urobený útok dosiahol čiary, ktorá od východného kraja komarowskej výšiny ťahá sa ku východnému územiu Podgacia. Zaujaté posície podržali sme vzdor krutým nočným útokom Rusov. Pri tom zajali 150 Rusov, ktorí patria ku 11 rozličným plukom.

1. novembra. **Armády maršalla Hindenburga:** Na oboch stranách železničnej čiary Tuckum—Riga útočiace naše čaty vo všeobecnosti dosiahly nasledujúce čiary: Raggasem—Kemmeru—Jaunsen (od Sloka západne). Protiútoky nepriateľa sme odrazili. Od Düna-burgu západne a juhozápadne silné ruské útoky sme tiež odrazili. Zvlášte medzi jazerami Swenten a Ilsen boli prudké boje, ktoré ešte trvajú na niektorých miestach. Severne od jazera Tryswiaty osihotené vytrhnutia nepriateľa sa tiež zmarily. Nepriateľ utrpel veľké ztráty. Vedľa Olai, juhozápadne od Rigy, ku sleteniu prinútili sme jedno ruské lietadlo, vodcu stroja a pozorovateľa sme zajali.

Armády maršalla bavorského kniežata Leo-

polda: Východne od Baranovic, po boji z blízka, odrazili sme jeden nočný ruský útok.

Armády generála Linsingena: Položenie vôbec je nezmenené. Protiútok nepriateľa severne od Komarowa bol zcela bezvýsledný.

Armády generála grófa Bothmera: Nemecké čaty pri Siemikovech a pozalž Strypy, severne od Burkanowa, Rusi napadli. Boj ešte trvá.

Nemecké čaty na ruskom východnom bojišti v mesiaci októbri zajaly a ukoristily: armády maršalla Hindenburga 98 dôstojníkov, 14.482 obecných vojakov, 40 strojových pušiek; armády maršalla bavorského kniežata Leopolda 32 dôstojníkov, 4134 obecných vojakov, 2 strojové pušky; armády generála Linsingena 56 dôstojníkov, 8871 obecných vojakov a 21 stroj. pušiek; armáda generála grófa Bothmera 3 dôstojníkov, 1525 obecných vojakov a 1 strojovú pušku.

2. novembra. **Armády maršalla Hindenburga:** V našich útokoch južne od čiary Tuka—Riga pokračujeme ďalej. Pred Düna-burgom aj včera boli vzteklé boje. Sopakované ruské protiútoky krvave sme odrazili. Medzi jazerami Swenten a Ilsen boje ešte trvajú. Chytili sme viacej ako 500 Rusov.

Armády maršalla bavorského kniežata Leopolda: Položenie je nezmenené.

Armády generála Linsingena: Rusi sa pokúsili naše napredovanie západne od Čartorijska na širokom bojišti prekaziť, hustými tlupami prevedenými protiútokami. Pri najťažších ich ztratách späť sme ich zahnali, po čom pokračovali sme v našich útokoch.

Pri Siemikovech Rusom priedodne pošťastilo sa vtrhnúť do posícií grófa Bothmera. Protiútokom späť sme zaujali naše zákopy a *zajali sme viac ako 600 Rusov*. Najväčšiu čiastku samej obce Siemikovec po rozhorčených nočných bojoch dnes ráno zaujali sme protiútokom, pri čom ešte *zajali sme 2000 Rusov*.

3. novembra. **Armády maršalla Hindenburga:** Pred Düna-burgom Rusi pokračovali v ich útokoch. Pri Illuxe a Garbunowke sme ich späť zahnali. Proti našim gatenijskym posíciám Rusi štyri razy bezvýsledne útočili, pričom utrpeli mimoriadne veľké ztráty. Medzi jazerami Swenten a Ilsen náš front museli sme trochu zohnúť. Rusom pošťastilo sa zaujať tu dedinu Mikuliski.

Armády maršalla bavorského kniežata Leopolda: Položenie je nezmenené.

Armády generála Linsingena: Pri oginskom kanále odrazili sme útok Rusov, urobený proti osaritskému žlabu. Na oboch stranách cesty Listowo—Čartorijski Rusov znova prinútili sme k cúvaniu, zajali sme 5 dôstojníkov a 660 chlapov a ukoristili sme 3 stroj. pušky.

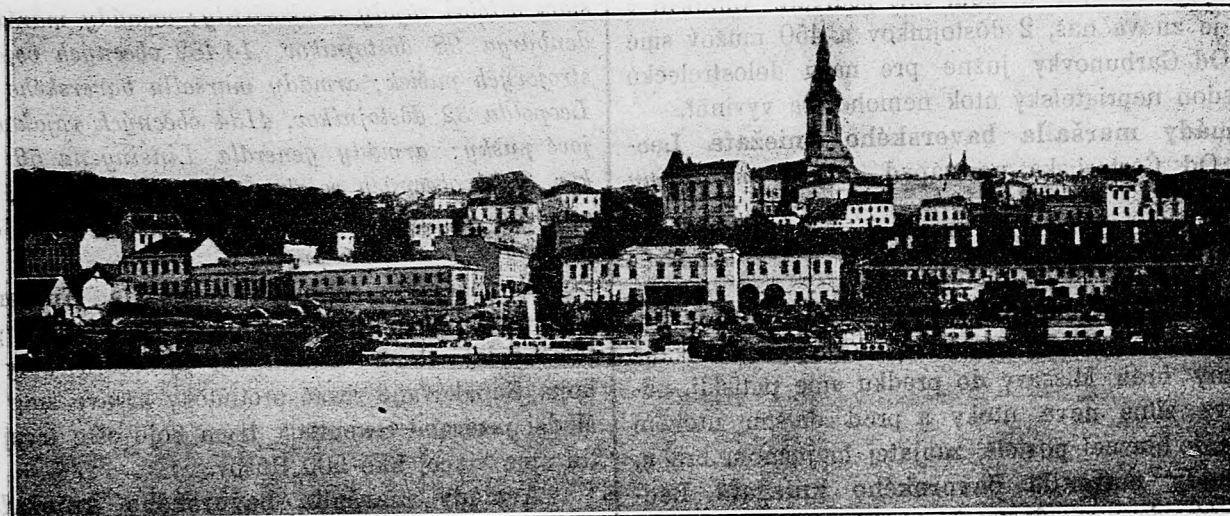
Čaty generála grófa Bothmera severne od obce Siemikowce ešte vždy stoja v boji.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmenky pre každého.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

O udalostach bojišta proti Francúzom a Angličanom hlavný válečný stán nemecký vydal nasledovné úradné zprávy:

28. októbra. Na bojišti proti Francúzom a Angličanom významnej udalosti sa nestalo.

Belehrad.

29. októbra. Na jednotlivých bodoch bojišta proti Francúzom a Angličanom panovala čulá delostrelecká činnosť s hádzaním ručných mín. Významnejšej udalosti sa nestalo.

30. októbra. Zvláštnej udalosti sa nestalo.

Úspechy Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

31. októbra. Severovýchodne od Neuville bavorské čaty posície Francúzov zaujaly v rozsiahlosti 1100 metrov. Zajaly asi 200 chlapov, ukoristily štyri strojové pušky a tri prístroje na hádzanie mín.

V Champagne, severne od Le Mesnilu, ďaleko vyčnievajúca čiastka jednej zákopy v krutom boji 30. októbra na úsvite svedenom proti presile nepriateľa, dostala sa do rúk Francúzov.

Vedľa Tahure popoludní útočili naše čaty a útokom zaujaly (192 č.) výšinu Butte de Tahure, severozápadne od dediny. Bitka trvala cez celú noc. Tu sme zajali 21 francúzskych dôstojníkov, medzi nimi dvoch plukovníkov a 1215 obecných vojakov.

Novšie nemecké úspechy pri Tahuréne. 1308 zajatcov.

V Champagne Francúzi vedľa Tahure popoludní začali protiútok. Odrazili sme ich. Butte de Tahure, čo naše čaty 30. októbra útokom zaujaly, pevne držíme v rukách. Počet v posledné dva dni lapených zajatcov porástol na 31 dôstojníkov a 1277 obecných vojakov. Pri Combres prišlo k boju s prostriedkami bitky z blízka.

Dôstojník Böleke 30. októbra južne od Tahure k sleteniu prinútil jedného francúzskeho letúňa. Na okolí Belfortu prevedené byly večerné boje v povetrí a zakončily sa s úspechom nemeckých letúňov.

2. novembra. Okrem ostrej a prekvapujúcej delostreleckej palby namierenej proti Butte de Tahure a proti frontu medzi Maas a Mosel, zvláštnej udalosti sa nestalo.

Ztraty Francúzov v poslednej offensive.

Genf, 2. novembra. Švajciarskym novinám z Francúzska sdeľujú, že Francúzi v poslednej offensive utratili najmenej 90.000 ľudí.

3. novembra. Na bojišti proti Francúzom a Angličanom nestalo sa nič zvláštneho. Pri potoku Souchez, severovýchodne od obce stejného mena, obkolesením ohrozovanú čiastku zákopy v šírke asi 100 metrov, dľa plánu vyprázdnilí sme v noci. Od Perrone východne jedno anglické lietadlo prinútené bolo sletieť v palbe našej pechoty. Vodiča lietadla (dôstojníka) sme zajali.

Vojna Turecka proti Rusom, Angličanom, Francúzom a Talianom.

O udalostach bojišta proti Rusom, Francúzom, Angličanom a Talianom hlavný válečný stán turecký vydal nasledovné úradné zprávy:

Útok Turkov proti ruskej flotte.

29. októbra. Jedna z našich podmorských lodí 27. októbra predpoludním na Čiernom mori napadla ruskú flottu a na radovú loď typu Panteleimon vystrelila torpedu. Ponevác táto válečná loď vážne bola urazená, celá ruská flotta rýchle utiahla sa smerom ku Sebastopolu.

Na dardanellskom fronte: Pri Ari Burne a Sedil Bahre 27. a 28. októbra byly zvyčajné miestne boje. Dva nepriateľské motory, ktoré súčasťnily sa v bombardovaní, zahnila palba nášho delostrelectva.

Na ostatných frontoch nebolo vážnejšej udalosti.

Od niekoľko dní na dardanellskom fronte, okrem vzájomnej delostreleckej palby, zo žiadnej stránky nestalo sa nič významnejšieho.

Nepriateľ nemocničné šiatre a nemocničné lode ešte vždy upotrebuje ku prevážaniu mužstva a ku vojenským cieľom. 27. októbra zreteľne sme konštatovali, že vedľa Kuesku—Kimikli, anglickí vojaci cvičili sa pred nemocničnými šiatrami a vtiahli do nich po zakončení cvičenia.

30. októbra. *Anaforta*: Z našich kanónov vystrelená bomba podpálila jeden sklad munície, ktorá horela za 15 minút. Naše delostrelectvo rozprášilo nepriateľské čaty, zaoberavšie sa budovaním šiancov. Palba nepriateľa bola bez každého výsledku.

Ari Burnu: Na úsvite 28. októbra nepriateľ do rána bombardoval na našom pravom krídle nachodiacie sa zákopy. Jeho delostrelectvo 29. októbra vo všetky strany páliło bez výsledku.

Sedil Bahr: Delostrelecký súboj. Nepriateľ asi 1000 ráz vystrelil na naše ľavé krídlo, čo v našich zákopoch zapríčinilo len nepatrné zosutie sa pôdy. Z ostatných frontov není čo oznámiť.

Pri Ari Burne hádzaním bomb v jednej nepriateľskej zákope zapríčinili sme oheň.

Pri Sedil Bahre naše delostrelectvo zničilo dve nepriateľské zákopy ku hádzaniu mín. Ináč není nič nového.

31. októbra. Na dardanellskom fronte aj včera svedené boly delostrelecké boje. Naše delostrelectvo s úspechom odpovedalo na palbu nepriateľa a rozstrieľalo viac nepriateľských zákop a jarkov ku hádzaniu mín. Inej udalosti sa nestalo.

1. novembra. Na dardanellskom fronte okrem zmenlivej prudkosti delostreleckej palby nebolo vážnejšej udalosti.

Na odseku Sedil-Bahr aj dva nepriateľské križiaky súčasťniy sa v boji. Lode v rozličnom smere strieľaly bezvýsledne. Na odseku Ari Burnu naše delostrelectvo zničilo tri nepriateľské posície na hádzanie mín. Naše batterie v morskej uzine rozohnaly shrňanie sa nepriateľských čiat, ktoré sme spozorovali pri Mortolimanne a pri Eliasburne.

Na kaukazskom fronte nepriateľ na dvoch miestach pokúsil sa útočiť, zahnali sme ho s úspechom.

Ostatne niet nič zvláštneho ku sdeleniu.

Pred odvezením ranených.

Turci potopili jednu francúzsku podmorskú loď.

30. októbra. Naše delostrelectvo dnes potopilo francúzsku podmorskú loď Targuoise. Osobníctvo podmorskej lode, 2 dôstojníkov a 24 námorníkov, sme zajali.

Nepriateľ na troch odsekoch frontu čulú činnosť prevádzal delostreleckou palbou a hádzaním mín. My na oba útoky výsledne sme odpovedali. V palbe súčasťnily sa aj doktoré nepriateľské lode.

Pri Anaforte naše delostrelectvo jednu nepriateľskú loď trafilo. Loď vzdialila sa v hustých oblakoch dymu.

Dardanellský front.

2. novembra. Obapolná miestna palba trvala aj včera. Jedna obrnená loď pri Kemikli-Liman a jeden torpedoborec pri Ari Burne bezvýsledne súčasťnily sa v útoku nepriateľa zo suchej zeme.

Naše delostrelectvo porúchalo nepriateľské lode, ktoré pri Ari Burne dostaly sa na zátoň.

Jednu zákopy mín, ktorú nepriateľ pri Sedil-Bahre vykopal na ľavom krídle, urobili sme neupotrebitelnou.

Kaukazský front.

Na úsvite z 31. októbra na 1. novembra odrazili sme zúfane útoky, ktoré nepriateľ na viacej bodoch neočakávane proti nám podujal.

Inej významnejšej udalosti sa nestalo.

Vojna proti Srbom.**Novšie úspechy spojencov na srbskom území.**

Úradná zpráva zo srbského bojišťa vydaná 28. októbra.

Od Višegradu na východ napredujúce cis. a kráľ. čaty nepriateľa na oboch brehoch Karauly Barvanu zahňaly za hranicu. Dva z boku urobené protiútoky jednej černoohorskej brigády proti našim krídlam sme odrazili.

Z rakúsko-uhorských čiat pozostávajúce pravé krídlo armády generála Kövessa cez horný tok Kolubary v širokom fronte prešlo. Nemci vyšli na refaz vrchov od Rudnika severne. Odtiaľto na východ v tej istej čiare rakúsko-uhorské stĺpy napredujú na oboch stranách cesty Topola—Kragujevac. Armáda generála Gallwitza prišla na územie od železničnej stanice Lapovo na západ a za ťažkých bojov nepriateľa odohnala s výšin od Svilajnac na juh a juhovýchod sa vypínajúcich.

Bulharská armáda *dobila Zaječar a Knjaževac* a výsledne bojuje na výšinách na ľavom brehu Timoku. V Knjaževaci ukoristili 4 kanóny a 6 vozov streliiva.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Ďalšie napredovanie.

Úradná zpráva zo srbského bojišťa vydaná 29. októbra.

Od Višegradu juhovýchodne vystupujúce černoohorské bataillonny odbili sme pri Drinsku a Suha Gore. Nemecké divisie generála Kövessa prišli na vidiek Rudnika. Uhorsko-rakúske čaty tejto armády pri ich útoku pozdĺž horného toku potoka Raca, rovno prerazily neustálym dažďom neschodnými dolinami; v húževnatom boji nepriateľa zahňaly z výšiny Cumie a útokom zaujaly kostol a dedinu Curnie. Armáda generála Gallwitza pri Lapove prešla cez Lepenicu a od Svilajnice juhovýchodne napredovala ďalej.

I. armáda Bulharov zaujala Pirot; nepriateľ začal cúvať pred celým našim frontom.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Tažké boje pred Kragujevacom.

Úradná zpráva zo srbského bojišťa, vydaná 30. októbra.

Očistenie celého priestoru okolo Višegradu úspešne napreduje. Armáda generála Kövessa nepriateľa na oboch stranách Rudnika zahňala smerom ku Grn Milanovacu. Na výšine Cumie, severozápadne od Kra-

gujevacu, na jeden deň casty od Kragujevacu, nepriateľ ešte vždy húževnate odporuje. Naše čaty stoja tam v rozhorčenom boji. Juhozápadne od Lapova nemecké bataillonny útočia proti výšine Strazavica. Na severozápadnej čiasťke Srbska všade cúva nepriateľ. Bulhari prenasledujú ho od Timoka. Juhozápadne od Knjaževacu Bulhari vnikli do srbských posícií na Tresibabe Planine.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Zaujali sme Grn Milanovac. — Ukoristili sme 4 kanóny a 3 strojové pušky.

Úradná zpráva zo srbského bojišťa vydaná 1. novembra.

Východne od Višegradu naše čaty napredujú na srbskom území. Od Valjeva južne napredujúce válečné stĺpy generála Kövessa pri Rezanne zpät zahňaly nepriateľskú jazdu. Bezprostredne severozápadne od Grn Milanovacu, rakúske a uhorské čaty útokom zaujaly viacej nepriateľskými silami obsadené posície. Tu ukoristily štyri kanóny a tri vozy s municiou. Hlavná zásluha týchto úspechov prislúcha 46. bataillonu rakúskych (Egerländer) landšturmistov. Súčasne aj nemecké čaty, od severu a severovýchodu bojujúce, dosiahly Milanovac a vťahly do mesta.

Útočenie našich čiat podobne všade spojené je so získaním priestoru severozápadne od Kragujevacu. Od Lapova juhozápadne vypínajúca sa výšina Strazavica nachodí sa v rukách nemeckých čiat.

Bulhari počas prenasledovania napredujú všade západným smerom. Pri Slatine západne od Knjaževacu predvčerom ešte odporoval nepriateľ; novšieho chýru niet. V tom istom čase z Pirotu vyslaný bulharský válečný stĺp blížil sa ku Vlasetincu.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Zaujali sme Kragujevac.

Úradná zpráva zo srbského bojišťa vydaná 1. novembra.

Na území od veľkej Moravy západne ležiacom válečné sily spojencov miestami za cenu prudkých bojov dosiahly od Milanovacu a Kragujevacu južne a juhovýchodne vypínajúce sa výšiny.

Dnes rano medzi siedmou a ôsmou hodinou v Kragujevaci na arzenál a kasárňu vytýčili sme rakúsku a uhorskú a krátkym časom pozdejšie nemeckú zástavu.

V uhle medzi Moravou a Resavou nemecké čaty po húževnatom boji zaujaly nad celým vidiekom panujúce Trimovo-Brdo výšiny.

Bulharské válečné sily na ceste ku Paracinu vedúcej zaujaly výšiny od Planice a v doline Nišavy ležiacej Bela Palanky západne ležiace.

Generála Kövessa nemeckých, rakúskych a uhorských čiat doterajšia celá korisť: 20 dôstojníkov, asi 6600 obecných vojakov, 32 kanónov, 9 strojových pušiek,

Cítvanie Rusov.

viac ako 30 delostreleckých vozov, jeden svetlomet, mnoho zbrane, mnoho delostreleckej a veľmi mnoho munície pechoty. Okrem toho ukoristili sme 45 starých alebo výbuchom zhubených kanónových ciev.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Za Kragujevacom. — Naše čaty na černo-horskom území.

Úradná zpráva zo srbského bojišťa vydaná 2. novembra.

Na černo-horskom chotáre naše čaty na početných miestach začaly útočiť. Zaujali sme Troglav a Orlovac pohraničné výšiny, od Aftovacu juhovýchodne a od Bibeca severovýchodne na Vardare nachodiacu sa pozíciu výšiny, ktorá panuje nad celým okolím. Od Višegradu juhovýchodne na čiare nami zaujatej odrazili sme protiútoky Černo-horcov. Armáda generála pechoty Kövessa dosiahla územie od Požegy severne ležiace a prešla cez čiaru Čačak—Kragujevac. Armáda generála Gallwitza v boji stojí na výšinách východne od Kragujevacu a od Jagodiny severne ležiacich.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Vtiahnutie našich čiat do Užice.

Úradná zpráva zo srbského bojišťa vydaná 3. novembra.

Proti Čiernej Hore bojujúce rakúske a uhorské čaty útokom zaujali od Iftovacu južne na nepriateľskom území nachodiacu sa Bobija výšinu a ešte iné tri končiare vrchov, ktoré Černo-horci húževnate bránili. Pri útoku proti pozícii Bobija ukoristili sme jeden 12 centimetrový od Talianov pochádzajúci kanón. V Srbsku bojujúcej spojeneckej válečnej sily jeden rakúsko-uhorský stĺp vtiahol do Užice. Druhé cisárske a kráľovské čaty z Čačaka do Kragujevacu južne vedúcej, na výšinách od Kragujevacu juhovýchodne a od Jagodiny severne a severovýchodne ležiacich, rakúsko-uhorské a nemecké čaty, vďaka najhúževnatejšieho odporu nepriateľa všade získajú priestor. V Kragujevacu ukoristili sme 6 kanónov, 20 konónových ciev, 2 prístroje na hádzanie mín, viacej tisíc pušiek, mnoho munície a iného válečného vstrojenia.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Nemecko-srbská vojna.

O udalostach bojišťa proti Srbom hlavný válečný stán nemecký vydal nasledovné úradné zprávy.

28. októbra. Armády generálov Kövessa a Gallwitza ďalej napredujú.

Armáda generála Gallwitza od 23. októbra zajala 2033 Srbov a ukoristila viac strojových pušiek.

Bulharská armáda generála Bojadjeva dobila Zaječar.

Od Knjaževacu na sever Timok v širokom fronte prekročili. *Knjaževac je v rukách Bulharov.* Ukoristili viac kanónov. Výšinu Drenova Glava (od Pirotu na 25 kilometrov severozápadne) obsadili.

29. októbra. Pri Drinsku (južne od Višegradu) zpäť sme zahnali nepriateľa; odtiaľto na východ ale odtiskli sme ho za hranicu.

Západne od Moravy vôbec prišli sme ku čiare Slavkovica—Rudnik—Cunice—Batocina. Juhovýchodne od Resavy útokom zaujali sme pozície nepriateľa. Zaujali sme viacej ako 1200 Srbov.

Pred Frontom generála Bojadjeva nepriateľ cúva. Prenasledujú ho. (Agencia Wolff.)

30. októbra. Armády generálov Kövessa a Gallwitza útokom zaujali nepriateľské pozície, zajaly viacej ako 1000 Srbov, ukoristily 2 kanóny, 2 strojové pušky a napredujú ďalej.

Armáda generála Bojadjeva pokračuje v prenasledovaní. (Agencia Wolff.)

31. októbra. Nemecké čaty generála Kövessa zaujaly Grn-Milanovac. Ztadiaľ severovýchodne zahnali sme nepriateľa po hradskej medzi Satoralak—Kragujevacom, z jeho od Srbonice južne nachodiacich sa pozícií.

Armáda generála Gallwitza po oboch stranách Moravy ďaleko zahнала nepriateľa a zajala 600 Srbov.

O armáde generála Bojadjeva niet novších chýrov.

1. novembra. Pokračovali sme v našich útokoch a zaujali sme od Grn-Milanovacu južne vypínajúce sa výšiny. Smerom ku Kragujevacu nepriateľa zahnali sme za odsek Petrovackar a Lepenica. Kragujevac nachodí sa v rukách Nemečov. Od Moravy východne vzdor húževnatého odporu Srbov zaujali sme vrch Trivunovo. Do rúk dostalo sa nám viacej sto zajatcov.

Armáda generála Bojadjeva 30. októbra medzi bojami so zadnou obranou nepriateľa nasledovala po čiaru, ťahajúcu sa vyše Planice (juhozápadne od Zaječaru) — Slatiny (severozápadne od Knjaževacu) — od Svirljigu východne (od Bela Palanky západne a od Vlasetiniec východne).

Počet nemeckými čatami v mesiaci októbri lapených zajatcov a armádou Mackensena urobenej koriste: 55 dôstojníkov, 11.937 obecných vojakov, 23 kanónov (nespomínajúc staré, vo veľkom počte ukoristené kanóny), 16 strojových pušiek. Dovedna 244 dôstojníkov, 40.949 obecných vojakov, 55 kanónov a 80 strojových pušiek. (Agencia Wolff.)

2. novembra. Od Čačaku severne a severovýchodne, pošfastilo sa za cenu bojov, z vrchovitého od Grn-Milanovacu južne rozprestierajúceho sa vidieku vyjsť do západnej (Golijska) Morava doliny. Čačak je obsadený. Od Kragujevacu južne vypínajúce sa výšiny sú zaujaté.

Na oboch stranách Moravy vôbec prekročili sme čiaru Bagodan—Despotovac.

Armáda generála Bojadjeva 31. októbra zaujala od Slatiny západne, pri ceste Knjaževac, Sokobanja,

ležiace Bezdán vyšiny, zarovnak aj na oboch stranách Turije od Svrlijgu východne, a v doline Nišava od Bela-Palanky severovýchodne vypínajúce sa vyšiny.

3. novembra. Užice sú obsadené. Prešli sme cez cestu Čačak—Kragujevac. Na oboch brehoch Moravy nepriateľ ešte vždy silne odporuje. V Kragujevaci sme ukoristili: šesť kanónov, 20 kanónových ciév, 12 miniev, viacej tisíc pušiek, mnoho munície a iného válečného vystrojenia.

Nemecké čaty generála Kövessa včera chytily 350 zajatcov a ukoristili 4 kanóny.

Armáda generála Gallwitza v posledné dva dni zajala 1100 Srbov.

Armáda generála Bojadjeva západne od Planinice na oboch stranách cesty Zaječar—Poradin nepriateľa zahnila, zajala 230 Srbov a ukoristila 4 kanóny. Od Knjaževacu severozápadne pokračujú v prenasledovaní, bulharské čaty zajaly svrljiské predmostie, prekročili Svrľjski Timok a prejdúc cez vrch Pleš (1327 met.) a Guljansku (1369 metrov) spustily sa do doliny Nišava, do našich rúk dostalo sa 300 zajatcov a ukoristili sme 2 strojové pušky. V doline Nišava napradujúce čaty utiahly sa pred útokom v presile nachodiacieho sa nepriateľa. Od Bela Palanky západne vypínajúci sa Bogov vrch (1154 metrov) pevne držíme. (Agencia Wolff.)

Bulharsko-srbská vojna.

Bulhari zaujali pevnosť Pirot.

Sofia, 28. októbra. Bulharská telegrafická kancelária oznamuje:

Po dlhom krvavom boji *Bulhari zaujali Pirot*, kam víťazné voje dnes vťahly.

Bulharská armáda stvorila spojenie s rakúsko-uhorskou a nemeckou armádou.

Bulhari potopili dve ruské válečné lode.

Sofia, 28. októbra. (Uh. tel. kancelária.) Dľa zprávy bulharskej teleg. kancelárie so dňa 14./27. októbra ruská flotta ráno bombardovala Varnu. Na kanonádu odpovedaly pobrežie brániace batterie. Dve ruské lode triedy Tri Svjatitelja trafené výstrelmi granáta alebo terpeda utonuly. Ostatné lode sa utiahly, medzičím ich podmorské lode prenasledovali. Kanonáde padlo v obeť niekoľko občianskych osôb. Vojenská škoda je nepatrná.

Uhorská telegrafická kancelária sdeľuje: Radoslavov, bulharský ministerpredseda a minister zahraničia o operáciach bulharskej armády 16. (29.) októbra nasledovnú telegrafickú zprávu poslal Panse Doreffovi, budapešťanskému hlavnému konzulovi bulharskému:

Naše armády na celom fronte pokračovali v prenasledovaní nepriateľa, západne a juhovýchodne od Knjaževacu dosiahly voľu deliacu čiaru medzi Timokom a Moravou.

Južne od Knjaževacu obsadili sme temeno vrchu Tesibaba, ktorý otvára cestu ku Nišu a Belopalanke.

V bulharskej Morava doline naše čaty po krutých

bojoch obsadily obec Surdulica, od Vranje asi na 17 kilometrov v severovýchodnom smere, stredisko to z Vranje do Leskovacu a cez Vlasinu do doliny Morava vedúcich ciest.

Pri Kacaniku Srbi naše týmto smerom napredujúce čaty strojili sa napadnúť. Zahnali sme ich. Pri ich prenasledovaní ukoristili sme dva kanóny so zápražou a s veľkou zásobou munície.

V Ťškübbe ukoristili sme: 19 tisíc pušiek rozličného systému, 15 kistiern nábojov, 950 kistiern pušného prachu a mnoho iného válečného vystrojenia.

30. októbra. Naše čaty pokračovali v prenasledovaní nepriateľa. Smerom Zaječar—Boljevac napredujúce stĺpy po prudkom boji obsadily 482 a 428 č. body vyšin. Západne od dediny Planinica (od Zaječaru juhozápadne asi na 16. kilometrov, jednu batteriu ukoristili so zápražou.

V doline Nišava napredujúce čaty zaujaly mesto Bela-Palanku a dosiahly čiaru dediny Sadovica — dediny Vrgudinac — 489 bod vyšiny — Bogo Vrh (1150. trojhranný bod západne od Bela-Palanky.

V doline Morava, severne od Vranje naše válečné stĺpy len pomaly napredujú následkom huževnatého odporu nepriateľa.

Na macedonskom bojišti polozenie je nezmenené. (Bulh. telegf. cancell.)

Bulharská úradná zprava vydaná 31. októbra:

Na srbskom bojišti naše válečné operácie prevádzame s úplným úspechom.

V doline Moravy ukoristili sme štyri rýchlo strelné táborské kanóny a pokračujeme v našej ceste ku Kragujevacu.

V Sokobani ukoristili sme ešte jeden kanón (Sokobana leží na čiare Niš—Alexinac). Na macedonskom bojišti polozenie sa nezmenilo.

1. októbra naša offensiva sa vyvinuje a napreduje. Na ceste medzi Zaječarom a Bolevacom dosiahli sme čiaru Trzvelo Brde, Bukoj, Tatarskopolje, Velika, Ejvica, 756 a 900 vyšiny, Serobnica dediny, 929 vyšiny, Pagov Vrh a Stehica dediny.

V Sorljimskej doline zaujali sme Svrľjig dedinu a vyšinu Ples. Po zaujatí mesta Bela-Palanka naše čaty prešly na ľavý breh rieky. Naše válečné sily prerazily do predku po čiare vyšiny Gradac, 917, Vremdol, 468 Pagor Vrh a dediny Stechanica.

V západnom vidieku Surdulitje pokračovali sme v napredovaní a ukoristili sme 4 kanóny, jednu táborskú kuchyňu a veľké zásoby válečného vystrojenia.

Kráľ Peter navštívil túto časťku frontu a aby svojich vojakov odúševňoval, ubezpečil ich o tom, že anglické a francúzske čaty ponáhľajú sa na pomoc srbskej armáde.

Na nemeckom bojišti polozenie je nezmenené; odhliadnuc od toho, že pri stálom napredovaní našom obsadili sme vyšiny Tanitcheka, Maglava, Klepa Planina a Preslag Planina.

V južnej častke rieky Strumica významnejšej

udalosti nebolo. Dostalo sa nám do rúk 600 zajatcov a ukoristili sme 4 obyčajné a 2 rýchlostrelné kanóny.

Válečné sily našich spojencov do svojej moci dostaly Goina Grn, Ruda Glavu, Gornji Milanovac, Milosevo Stari, Deo a Popovič.

Predpoludním tohože dňa Srbi podpálili kragujevacský arzenál. Popoludní mesto obsadili naši spojenci.

2. novembra. Naše čaty aj dnes pokračovali v napredovaní. Na ceste medzi Zaječarom a Baracinom obsadili mesto Boljevac, západne na 24 kilometrov od Zaječaru a dosiahly čiaru Valkonje (severne od Boljevacu) Dobrujevac (od Boljevacu juhozápadne na 3 kilometre).

V doline Sorljiski Timok, po krutých bojoch dosiahly čiaru vyšín Kalafat 572. (od Nišu severovýchodne na 10 kilometrov). Prekonoge (od Svrlijgu južne na 2 kilometre). Prekonogska Planina 951. (od Svrlijn južne na 7 kilometrov). Višegrad planina 1099. (od Svoljinu južne na 7 kilometrov). *Dľa udania zajatcov pri týchto bojoch prítomný bol i sám kráľ Peter.*

V doline Vlassina Srbov zahnali z tamojších ich posícii. Bulharské čaty zaujaly čiaru Secanica—Brestoido—Dol (tieto tri obce od Leskovacu južne ležia na 28 kilometrov). Tu chytily ďalších 600 zajatcov.

Na ostatných frontoch nebolo významnejšej udalosti.

Niš v rukách Bulharov.

Bulharské čaty 5. novembra zaujaly Niš. Kráľ Peter udajne s celým jeho dvorom sdrúže sa na hranici Černohorska.

Vďaka jeho veličenstva kráľa.

Teraz boly tomu tri mesiace, čo sa druhá offensiva pri Isonze následkom obdivuhodnej chrabrosti našich vojakov skončila s úplným nezdarom Talianov. Terajšia tretia bitka na fronte Isonzo zúri už ôsmy deň. Taliani znova a znova napínajú svoje sily, ale marne. Ako úradná zpráva nášho generálneho štábu hovorí, aj vo štvrtok veľký útok Talianov skončil sa s ich úplným nezdarom a naše čaty bez výnimky podržaly svoje posície. Za páru nemajúcu hrdinskú vytrvalosť jeho veličenstvo kráľ ďakuje vo vrelom, armáde a flotte vydanom rozkaze a osobite vyslovuje vďaku delostrelectvu, ktoré v odrazení talianskych útokov má značnú účasť. Armáde a flotte vydaný rozkaz kráľ sdeľuje našim vojakom cestou generál-obersta arcikniežata Eugena, hlavného veliteľa proti Taliansku bojujúcej armády, delostrelectvu znejúci najvyšší reškrípt je však upravený na poľného zbrómajstra arciknieža Leopolda Salvátora, hlavného dozorca delostrelectva.

Arcikniežatu Eugenovi na najúprínejšie a vďačné uznanie úspešného vedenia jemu podriadených válečných síl odovzdaný rozkaz armáde a flotte znie nasledovne :

Rozkaz armáde a flotte.

Ku mojim proti Taliansku bojujúcim válečným silám !

«Ešte stojíte pred ťažkými úlohami!» — takto som hovoril k vám v Mojom dňa 29. júla armáde a flotte vydanom rozkaze.

A toto aj nastalo. Tri, horúcich bojov plné mesiace prešly nad vami.

Hrdinská chrabrosť, najhúževnatejšia vytrvalosť a obdivuhodná obetavosť statných čiat, výtečné vedenie, ako aj precítené a najlepším spolupojovníckym duchom nadchnuté spoluúčinkovanie všetkých druhov zbrane mali za výsledok také skutky, ktoré vernej obrannej stráži juhozápadu v dejinách našej zbrannej moci zabezpečujú skvelý list.

Keď pohliadnem na vás, hrdinovia Moji, naplňuje Ma pevná dôvera, lebo vidím, že ťažká úloha premoženia chrabrého a veľkého počtu nepriateľa je vo vašich rukách.

Dobre viem, že plníte nielen svoju povinnosť — nie, lebo veď vy so srdcom, verne bijúcim za vášho Vojenského pána a za milú Vlasť konáte velebné skutky a dokazujete sa hrdinami.

Posielam vám Moju z celého srdca pochádzajúcu vďaku a pozdrav.

Dané vo Viedni, 28. októbra 1915.

Franc Jozef, vl. r.

Na arciknieža Laopolda Salvátora upravený najvyšší rukopis znie nasledovne :

Zo zpráv, ktoré Mi prichodia zo všetkých bojišť, s veľkým uspokojením vidím, že jakým vynikajúcim spôsobom účinkuje — verne svojmu dávne mu chýru — všetko Moje delostrelectvo a tiež i o tom sa dozvedám, že verne bojujúce ostatné čaty ako vďačne uznávajú mocnú podporu, v ktorej ich delostrelectvo zúčastňuje.

Prijmite Vy so všetkými tými, ktorí na vývine a ďalšom výcviku delostrelectva neunavne spoluúčinkovali a ktorí v dosiahnutých zdaroch nachodia svoju najpeknejšiu odmenu, Moju zo srdca pochádzajúcu vďaku.

Dané vo Viedni, 28. októbra 1915.

Franc Jozef, vl. r.

Bratia Katolíci ! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kresťan». «Kresťan» už cez XXII. dvaadvadsať rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčený kresťan číta a predpláca len «Kresťana».

Tretia válečná požička.

Heslo : Válečná požička : národná požička, ktorej zdar mravne je tým vážnejší, keď sa v nej vlastenecká obetavosť a správne hospodárske nahliadnutie čím širších ľudových vrstiev prejaví.

Ján Teleszky,

uh. kráľ. finančný minister.

Odkedy terazšia svetová vojna zúri, uhorská vláda toto už po tretí raz obracia sa o požičku ku verným a vlasteneckým občanom krajiny, aby veľké výdavky za jestvovanie našej vlasti vedenej obrovskej vojny aj ďalej bez prekážky mohla zaokrývať.

Každý vie, že je ku vojne treba mnoho peňazí. Vystrojenie armády, jej zaopatrenie stravou, kanónami, zbraňou a rozličnými inými válečnými prostriedkami stojí mnoho a mnoho millionov. A marné je mnoho vojakov, marné je aj najvýtečnejšie vedenie armády, keď vojnu vedúci štát ku pokračovaniu vo vojne nemá dosť peňazí.

Už pätnásty mesiac, čo spolu s našim slávnym spojencom, s veľkým a mohutným nemeckým národom a s víťaznými Turkami, ku ktorým sa teraz už aj hrdinský bulharský národ pripojil, proti celému nepriateľskému svetu bojujeme. Dosavádne výsledky nášho válečného zápasu sú opravdu skvelé a veľké! S pýchou môžeme pohliadať na ne! Vyzkúsená šikovnosť nášho vojvodcovstva je zárukou nášho ďalšieho víťazného napredovania a konečného nášho víťazstva. Len ešte jedno potrebuje štát, aby toto konečné víťazstvo čímskôr nastalo : peniaze, veľké peniaze. Odkiaľ ich má vziať, keď dlhá vojna môže vyčerpať peňažnú hotovosť štátu, i keď je tá akokoľvek hojná? Uhorský štát len od svojich občanov môže dostať peniaze potrebné ku vedeniu vojny.

Každý už mnoho počul a mohol čítať o válečnej požičke, ale požičku štátu ešte každý neposkytol, alebo nie v takej miere, ako by to bol mohol urobiť. Mnohí zaiste preto zdržiavali sa dosiaľ od poskytnutia požičky štátu, lebo nevedeli, že vzhľadom na štát zdar válečnej požičky je nevyhnutne potrebný ku víťaznému zakončeniu vojny, vzhľadom na nich samých ale je poskytnutie požičky veľmi, veľmi osožné.

Mnohí sa myslia, že svoje peniaze majú na najbezpečnejšom mieste, keď ich majú v truhle. Tomu ale není tak!

Najväčšia bieda čaká na nás, ba ešte i na naše deti, ba i na vnukov našich vnukov, keď sa teraz neponáhľame ku pomoci štátu a našim meškáním umžkíme, aby nás nepriateľ na našej víťaznej ceste zastavil.

Pomyslime, čo by boly hodné v tomto páde schované peniaze? Všetkým nič. Toto nebezpečie odstránime len tak, keď každý celou svojou majetkovou silou prispieje ku válečnej požičke.

Teraz musíme smýšľať tak, že jedna časť tohoročnej úrody není naša, lež za vlast bojujúcich vojakov

uhorských. Keby oni takto slávne nebojovali, podniky koní nepriateľov boly by spustošily naše siatiny a Rusi, Srbi a Taliani neboly by žali nám, ale sebe. Sluší sa tedy, aby sme cenu tohoročnej úrody aspoň zčiasťky a aspoň ako požičku prepustili krajine ku použitiu, aby uhorské voje nielen srdcom, dušou a smelostou, lež aj každým vojenským vystrojením boly mocnejšie, ako nepriateľ.

Keď otvoríme truhlicu, v prvom rade aj sami sebe pomôžeme, lebo prideme k dobrému obchodu a vlastne len samým sebe požičieme a pritom dokážeme sa byť hodnými vlastencami. Hrdinské voje našej milovanej vlasti ale dajú nám za to na zámenu víťazný, slávny, trváci, kvetúci pokoj.

Budapest, v októbri r. 1915.

Stručné vysvetlenie tretej válečnej požičky.

Všetde počujeme, že keď si naše peniaze uložíme do válečnej požičky, konáme nielen vlasteneckú povinnosť, ale že si ich uložíme aj na bezpečné miesto a na dobrý interest. Vidíme vtedy, ako a za jakých podmienok môžeme si kúpiť úpisy, obligácie z tretej válečnej požičky? V nasledujúcich otázkach a odpovediach vysvetlíme, čo o tejto kúpe máme vedieť.

1. Ako sa máme zúčastniť vo válečnej požičke ?

V tretej válečnej požičke môžeme sa zúčastniť tak, že si kúpime teraz vypustené štátne papiere nazvané úpisami, obligáciami válečnej požičky. Úpis válečnej požičky je štátny cenný papier, zaň dobre stojí štát národ celým svojím majetkom. Teda jeho hodnota je taká istá, ako hotových peňazí. A pritom ešte donáša dobré úroky, dajú naň v bankách lacnú požičku, ba je natoľko cenný, že úpis bárskeďy možno bankám predať a tak ho ľahko možno zpeňažiť.

2. Kde možno kúpiť takéto cenné papiere ?

Pri všetkých kráľovských štátnych pokladniciach a vo všetkých kráľovských daňových úradoch vo všetkých poštových úradoch (v poštových sporiteľňach) a takmer vo všetkých bankách, sporiteľňach a úverkových spolkochoch.

3. Ako si máme kúpiť úpisy válečnej požičky ?

Úpisy válečnej požičky kúpime si úpisáním (podpisáním). Upísanie ale stane sa tak, že na v 2. punkte spomenutých miestach (upisovacie, podpisovacie miesta) k tomuto cieľu vytlačené hotové upisovacie osvedčenia «Aláirási nyilatkozat» zodpovedne vystavíme meno si podpíšeme a cenu upísaných obligácií na postistenku, kvitanciu (aláirási elismervény) miesta podpisu vyplatíme.

4. Koľko času máme ku kúpe (upísaniu) úpisov válečnej požičky ?

Čas na upisovanie, kupovanie úpisov válečnej požičky trvá jeden mesiac, od 18. okt. do 17. novembra.

5. Na aké obnosy sú úpisy vystavené ?

Úpisy vystavené sú na 50, 100, 1000, 5000 a na 10.000 korún. Toto finančníci tak povedia, že nominálna, menová hodnota úpisov je 50, 100, 1000, 5000 a 10.000 korún. Výraz 100 korún nominálnej (névérték) hodnoty znamená, že je 100 korún hodnoty vpísané do osnovy úpisu, to jest, že úpis znie na 100 korún. Keď je na úpise vpísané 5000 korún, vtedy nominálna hodnota úpisu je 5000 korún. Toľkoto vyplatí štát majiteľovi obligácie, keď požičku vypovie.

6. Čo je cena úpisov ?

Cena jedného 100 korunového úpisu válečnej požičky, keď si ho kúpime do 30. októbra tohto roku a hneď ho vyplatíme, je : 97 korún 10 halierov. Keď si ho ale kúpime v dňoch od 31. októbra do 17. novembra vtedy — vzhľadom na interest medzi tým časom — úpis stojí : 97 korún 40 halierov.

Ale je aj 50 korunový úpis. Toto je najmenší obnos, s ktorým sa možno vo válečnej požičke zúčastniť. Cena takéhoto 50 korunového úpisu: keď si ho kúpime v dňoch od 18. do 30. októbra, je : 48 korún 55 halierov ; keď si ho ale kúpime v dňoch od 31. októbra do 17. novembra, vtedy musíme dať zaň 48 korún 70 halierov. Toto je opravdu taký malý obnos, že si každý človek, ešte aj ten chudobnejší, môže kúpiť úpis z tretej válečnej požičky.

Cenu 1000, 5000 a 10.000 korunového úpisu môžeme si vyrátať tak, že si každý rozdelíme na 100 korunové úpisy a toľkokrát vezmeme cenu 100 korunového úpisu, koľkokrát v 100 korunovej hodnote chceme úpisov kúpiť.

Pri úpisovaní niet žiadnych trov.

7. Koľký interest platí štát a ako ho platí ?

Úpisy donášajú 6 percentov úrokov (interestu) od ich nominálnej hodnoty. Toto znamená, že 100 korunový úpis donáša ročne 6 korún interestu. Ponevác ale dľa 6. punkta ku pr. za 100 korunový úpis menej treba platiť ako 100 korún, tak tieto úpisy donášajú vlastne nie 6 percentov, lež 6.18 percentov úroku.

Od týchto štátnych papierov štát počnúc od 1. novembra tohto roku každý rok 1. mája a 1. novembra, vtedy vo dvoch čiastkach pozatymne bude platiť úroky. Prvý interest dostane človek už 1. mája 1916. Pre interest treba si ísť alebo poslať ta, kde sme úpisy kúpili. Vezmeme si sebou úpis a tam zpomedi na polročný interest vystavených a ku úpisu vopred priložených poisteniek — ktoré menujú aj strižkami, kupónami — tú, ktorá sa poľahuje na splatný interest, odstrihnú, vyplatia za ňu úroky a úpis vrátia. Toto možno vybaviť aj listovne a poštou.

8. Či treba platiť daň a poplatok od úpisov ?

Štát úroky od válečných úpisov, práve tak ako v páde vypovedania hodnotu válečných úpisov majite-

lovi úpisov vyplatí bez obtiahnutia každej jestvujúcej a v budúcnosti uviesť sa majúcej uhorskej dane, štempla a poplatku.

9. Či môžeme použiť naše peniaze v sporiteľňach ku upísaniu válečnej požičky ?

Peniaze, ktoré sme si uložili do sporiteľne, po 1. auguste lanského roku — so zadržaním termínov vypovedania — ľubovoľne môžeme použiť ku kúpe úpisov. Z prv uložených sporiteľných vkladov sporiteľňa len polovicu povinná je vydať ku upísaniu válečných úpisov, tak že druhú polovicu summy obecanej na upísanie musíme nahradiť hotovými peniazmi, alebo vyzdvihnúť požičku. Ale sporiteľňa zväčša, keď sa s ňou dohodovoríme, vydá nám toľko peňazí aj z takéhoto vkladu, koľko ku upísaniu potrebujeme.

10. Či dostať požičku na tieto úpisy a kde a koľko požičajú ?

Na úpisy Rakúsko-Uhorská banka a uhorská kráľovská Pokladnica Válečnej Požičky, Hadiköcsön-pénztár (ale aj iné banky) dajú požičku po 75 percentov nominálnej hodnoty úpisu, keď úpisy válečnej požičky u nich dáme do zálohu. Od tejto požičky teraz sa platí len päť percentový interest, kdežto od úpisu válečnej požičky, ako už vieme, dostaneme vyše 6 percentov. Takto tedy ešte jeden percent padá na náš ošoh.

11. Čo znamená výpoveď ?

Štát úpisy válečnej požičky, keď sa mu to bude ľubiť, môže vypovedať, čo znamená, že majiteľovi úpisu, obligácie tú summu, ktorá stojí na úpise, môže vyplatiť a úpis vtedy vtiahne. K tejto výpovedi ale štát pred 1. májom r. 1921. práva nemá. Z tohto nasleduje pre majiteľa úpisu ten ošoh, že za hodný čas bude dostávať šesťpercentové pekné úroky.

12. Kedy dostaneme úpisy ?

Keď sme si na miestach (takzvaných upisovacích miestach) v 2. punkte označených úpisy válečnej požičky kúpili, o splatení peňazí od upisovacieho miesta dostaneme pokladničnú poistenku, kvitanciu. Túto poistenku o krátky čas na tom istom mieste, kde sme splatili peniaze, dostaneme vlastný, skutočný cenný papier, takzvaný úpis.

Značenia na tretiu uh. válečnú požičku v Spišskej Magure.

Richvaldská organizácia Kat. Lud. Jednoty 31. októbra, t. j. v nedeľu po sv. omši pri účasti takrečeno všetkých veriacich poradu držala v učebnej sieni katolíckej školy. Jediným predmetom porady bola prednáška : «Úpisujme na válečnú požičku.» Porada začala a končila sa válečnými kúskami na gramofone. Pod dojmom prednášky značili na tretiu uhorskú válečnú požičku nasledujúci :

Z Riehvaldu : Ján Merčák 1450 K., Jozef Merčák 2000 K., Ján Michna 1000 K., Sebastian Gonsorčík 1000 K., Ondrej Smolen Bartkov 700 K., Vojtech Žemjanek 300 K., Bartolomej Irha 1000 K., Sebastian Režnicki 200 K., Anna Koprušak Vloch 600 K., Zuzanna Štefaňak dievka 200 K., Ján Kocur Želónka 500 K., Jozefová Štefaňak 200 K., Ján Pacziga 2000 K., Michal Duda Garbiar 2000 K., Maria Irha rodz. Pompa vdova 500 K., Vojtech Duda 650 K., Katarina Tilecki dievka 1050 K., Kaliks Bizub a jeho manželka 4000 K., Zuzanna Tilecki 3000 K., Katarina Čenšcak dievka 200 K., z Hafky : O. Jabroeki rychtár 150 K., Jozef Jurkovski 200 K a Jozef Kron 400 K. Do 3. novembra značilo 35 veriacich riechvaldskej farnosti na tretiu uhorskú válečnú požičku 30.000 korún a riechvaldská kostolná kassa z omšových fundácií 2300 korún.

Do 2. novembra boli v Magure okrem riechvaldskeho ešte nasledujúce katolicke cirkevné značenia : nižolapšanský farár Franc Urvay značil v svojom mene 1500 a v mene kostolnej kassy 1000 K ; jurgovský dekan-farár Anton Kubaszák značil v svojom mene 2000 a v mene kostolnej kassy 3000 K ; kacvinská kostolná kassa značila 6000 K ; maťašovský farár Michal Majeresák značil v svojom mene 1000 a v mene kostolnej kassy 3200 K, starovesská kostolná kassa značila 600 K ; velkofrankovský farár Štefan Dudaskó značil v svojom mene 900 a v mene kostolnej kassy 2000 K ; nedecká kostolná kassa značila 5000 K ; relovský farár Viktor Wágner značil 4000 K.

Kacvinský farár Ján Pataky soshieral medzi kacvinskými gazdami na tretiu válečnú požičku 12.000 K, nedecký farár Julius Rác soshieral medzi nedeckými gazdami 5000 K, lešnický farár Vendelin Huszka soshieral medzi lešnickými gazdami 4800 K.

Zo Starej Vsi značil Ondrej Gurillovits 5000 K, František Ogibovič 1000 K.

U starovesskej šparkasse do 2. novembra obnášal obnos značenia na tretiu uhorskú válečnú požičku 208.000 korún.

CHYRNIK.

Jeho eminencia kardinál knieža-primas Uhorska, arcibiskup ostrihomský dr. Ján Csernoch vo štvrtok 7. novembra u jeho veličenstva kráľa vo Viedni bol na audiencii, ktorá trvala celú hodinu.

Rekviem za padnutých hrdinov. V kostole františkánov vo vnútornom meste hlavného mesta Budapešti 4. novembra predpoludním boli vydržiavané prvé smutočné služby Božie za dušné spasenie vo vojne padnutých hrdinov. Takéto služby Božie za 10 rokov každý deň budú vydržiavané z fundácie, ktorá bola na iniciatívu arcikňažny Izabelly založená. Vchod chrámu bol ozdobený čiernou draperiou, pred kostolom polícia udržiavala poriadok a v kostole strážcovia koruny stáli v rade. Pred svätinou bol postavený veľký kata-

falk, na ňom venec, ktorý grófka Anrejova Csekoni-sova dala uviť padnutým hrdinom. Niekoľkými minútami pred 10. hodinou prišla arcikňažna Augusta s hlavným dvorným majstrom barónom Šimonom Révaym. Za arcikňažnou Augustou arcikňažna Izabella so svojimi dcérami Alicou a Gabriellou a so svojim synom arcikniežatom Albrechtom prišla do kostola. Smutočné služby Božie za assistencie kňazov odbavoval kaločský arcibiskup dr. Árpád Várady, ktorý po službách Božích pri katafalku padnutým hrdinom udelil absolúciu, načo členov panujúcej rodiny vypravil z kostola.

Z biskupstva spišského. Minister poľníctva udelil biacovskému farárovi Jánovi Venezkovi, ako gazdovskému zpravodajcovi, za jeho horlivé účinkovanie, vyvinuté cez mnoho rokov, diplom uznania.

Válečné vyznačenie levického prepošta-farára. Z Levic oznamujú : Arciknieža Franc Salvátor udelil prepoštovi-farárovi Ladislavovi Báthymu za horlivú a neunavnú pracovitost, vyvinutú od mobilizácie okolo duchovného zaopatrovania v Leviciach táborujúceho vojska, zvlášte vojakov 77. pešieho pluku a zotavujúcich nemocných v baraku, bezplatne čestný odznak II. triedy s válečnou ozdobou.

Cirkevné značenia na III. válečnú požičku : Baňskobystrický biskup Farkas Radnai, košický biskup dr. Augusztin Fischer Colbrie a nitriansky biskup gróf Vilhelm Batthány v obežných listoch vyzývajú kňazov a veriacich, aby urobili všetko možno v záujme zdaru tretej uhorskej válečnej požičky. Skutočný vn. t. radca dr. Alexander Párvy značil na tretiu uhorskú válečnú požičku 60.000 a spišská kapitula 100.000 korún. Jágerský arcikiskup Ludvik Smrecsányi, jágerska kapitula a jágerska arcidioecesa značily tri milióny 600.000 korún. Nitriansky biskup gróf Vilhelm Batthány značil v svojom mene 140.000 a v mene biskupstva jeden milión korún. Nitrianska kapitula značila z náboženských základín 500.000 a údovia kapituly 50.000 korún. Rožňavský biskup značil 100.000, rožňavská kapitula tiež 100.000 korún a rožňavský kňazský penzijný spolok 25.000 korún. Gajársky farár Ján Trubinyi značil v svojom mene 25.000 a z cirkevných peňazi 104.000 korún. Bartolomej Szmizsár farár vo Veľkom Bobrovi (Liptov) značil z farských základín 34.000 korún. Ambrož Kapitány farár v Nemeckej Lupči (Liptov) značil z kostolnej kassy 4000 korún. Košický kanonik Štefan Lesko značil 3000 korún.

Cirkevné sbierky pre zmrzačených vojakov. V kostoloch vacovskej diocese 8. augusta soshieralo sa k spomoženiu zmrzačených vojakov 8000 korún.

Vyznačenie reholníka. Arciknieža Franc Salvátor udelil prešovskému františkánskemu reholníkovi Mansvédovi Prikaszkyemu v mene kráľa čestný odznak Červeného Kríža druhej triedy s válečnou ozdobou.

Košicko-oderbergská železnica za rodiny svojich narukovaných zamestnancov. Hlavná direkcia košicko-oderbergskej železnice od počiatku vojny zaviedla v

kruhu svojho osobníctva sbierku k spomoženiu rodín svojich narukovaných zamestnancov. Doteraz priniesla sbierka 80.000 korún a spoločnosť samá obetovala k tomu cieľu 22.000 korún. Mesačne asi 580 rodín užíva dobrodenie toho vznešeného pohybu.

Pozdrav z bojišťa Ján Bartos, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany okresu tekovského, všetkých svojich voličov a ich rodiny srdečne pozdravuje z bojišťa a keď im oznamuje, že z milosti Božej je úplne zdravý, uprimne praje hojného božského požehnania.

Spišské značenia na tretiu uhorskú válečnú požičku. Spišský nadžupan barón Artur Wieland značil 100.000 korún; gróf Vidor Csáky 200.000 korún; železná a ocelová účastinná spoločnosť grófa Ladislava Csákyho v Prakdorfe 100.000 korún; fabrika Scholtzová v Mateoveciach 100.000 korún; kážmarská fabričná firma Wein 550.000 korún; mesto Lubica 150.000 korún; levočská rafineria 60.000 korún. Z Richvaldu novšie značili: Jozef Csupka Kalaber 600 kor., Ján Pompa 500 kor., Alžbeta Tilecki 350 kor., Anna Kocur vdova 300 kor.; z Hafky značili: Anna Ovčarčík rodz. Jabrocky 1100 kor., Anna Jabrocky vdova 400 kor., Ondrej Merčák 200 kor. a Ondrej Gurovič 100 korún; veriaci richvaldskej farnosti do 26. októbra značili na richvaldskej pošte 4950 korún.

Päť hornovídieckych stolíc proti drahote. Právo-mocnosti abauj-tornánskej, šárišskej, spišskej, zemplínskej stolice a slobodno-kráľovského mesta Košíc držaly v záležitosti zaopatrenia obecnstva s potravnými článkami zasadnutie v Košciach. Zasadnutie uzavrelo nie len ustálenie najvyššej ceny tak pre jednotlivé potravne a iné najvyššie potrebné, ako i poľnohospodárske a priemyselné články po celej krajine ohľadom na miestne pomery, lež aby sa aj zabránil ich vývoz z hornovídieckych stolíc, ba aby sa v páde potreby i rekvirovať mohli a aby sa k prevedeniu týchto vecí sriadila krajinská organizácia. So zhotovením prípisu k vláde poverili podžupana spišského Neográdiho, ktorý posledne k obecnstvu spišskej stolice ohľadom drahoty upravil prípis, v ktorom hovorí, že oznámenie tých, ktorí s potravnými a inými verejno-potrebnými článkami užerníčia, nie je udavačstvom, lež vlasteneckým skutkom verejného záujmu.

Poddaní nepriateľských štátov v Uhorsku. Dľa úradného spočítania sdrúže sa v Uhorsku 16.380 poddaných nepriateľských štátov. Medzi tými je 7015 Srbov, 5306 Talianov, 531 Angličanov, 567 Francúzov, 291 Černohorcov, 68 Belgičanov a 6 Japoncov. Minister vnútra doteraz dovolil 2208-im, ktorí už prekročili vek vojnopovinnosti, aby sa navrátili do svojej vlasti, takže prítomne obnáša počet nepriateľských štátnych občanov 14.352. Zpomedi tých urobí počet internovaných 5486, kým ostatní len pod policajným dozorom žijú, ináč ale slobodne sa môžu pohybovať a pokračovať v svojom zamestnaní.

Válečných sirôt do 30. júna bolo v Uhorsku 13.000.

Smrť. Ondrej Hattyár, farár obce Ládbesenyő v diecézi jágerskej, 6. októbra zomrel. Nebohy narodil sa roku 1861. v Ružomberku. — Z Prešporoka oznamujú: Julius Niebling, fráter rádu Kapucínov, po pobožnom prijatí sviatosti zomierajúcich, 19. októbra zomrel v 30. roku svojho života a v 19. roku svojho rehoľníckeho povolania. — V Spišskej Sobote 13. októbra v 82. roku života svojho zomrel Maximilian Weszter, penziovaný nadhnutník pánstva kniežata Koburga.

Válečný milodar z Ameriky. Spišský rodák Jakub Palenčár, krajčírsky majster, poslal z Newyorku pre sirotu a vdovy kážmarských padnutých hrdinov, ako i na ciele kážmarskej filiálke Červeného Kríža 500 korún, ktoré sossbieral medzi svojimi krajanmi.

Amnestia politickým previnilecom. Z príslušného miesta dozvedáme sa, že jeho veličenstvo kráľ so svojím 16. októbra datovaným najvyšším rozhodnutím na predstretie ministra pravosúdia nariadil zastaviť ďalšie kriminálne pokračovanie, ktoré vo viac trestných záležitostiach bolo zavedené pre trestný skutok, spáchaný pred vypuknutím vojny z politických pohnútok alebo pre trestný skutok politického charakteru, poťažne v jednotlivých trestných záležitostiach už právoplatne ustálený trest alebo tohto zbývajúcu ešte časť odpustil. Amnestia, poťažne dovolenie zrušenie pravoty rozprestiera sa zvlášte na poburovania, ktoré ku sociálno-demokratickej strane patriaci cestou tlače alebo na ľudových shromaždeniach spáchali, ďalej na trestné záležitosti, ktoré proti jednotlivcom, tak proti členom t. zv. republikánskej skupiny pre urazenie kráľa a pre poburovania proti ústavnej štátnej forme zaviedli, ako aj na trestné záležitosti, zavedené proti vydavateľom početných obdobných časopisov pre tlačovo-policajný prečin, poťažne pre priestupok.

Trhové ceny v Spišskej Novej Vsi (Igló). 23. októbra platili na trhu za kilo masla 8 korún, za jedno vajce od 16 do 20 halierov, za kilo zeleniny od 36 do 40 halierov, za kilo orechov 2 kor 50 h., za kuru 6 korún.

Oznamy prijíma administracia „Krestan“

BUDAPEST,
Szentkirályi-utca 28.

Pýtajte si

zdarma a franko
mój hlavný cen-
ník opatrený so
4000 vyobraze-
niami hodín, zla-
tého a striebor-
ného tovaru, hu-
debných nástro-
jov taktier to-
varu z ocele a kože, ako aj
rôznych toaletných a iných
v domácnosti potrebných
článkov, zbrane atd.

**Prvá dielňa hodín
Ján Konrad**
c. a k. dvorný zásielca
Brüx číslo 717. (Čechy.)
Nicklové-Roskopf hodinky
K 3-90; 4-20; 5-
Strieborné hodinky K 8-40.
Nicklový budíček K 2-90.
Budíček s duplovaným zvon-
kom K 4-
Zasielanie s poštovou do-
bierkou. Žiadne risko.
Zámena povolená alebo
návrat penazí.